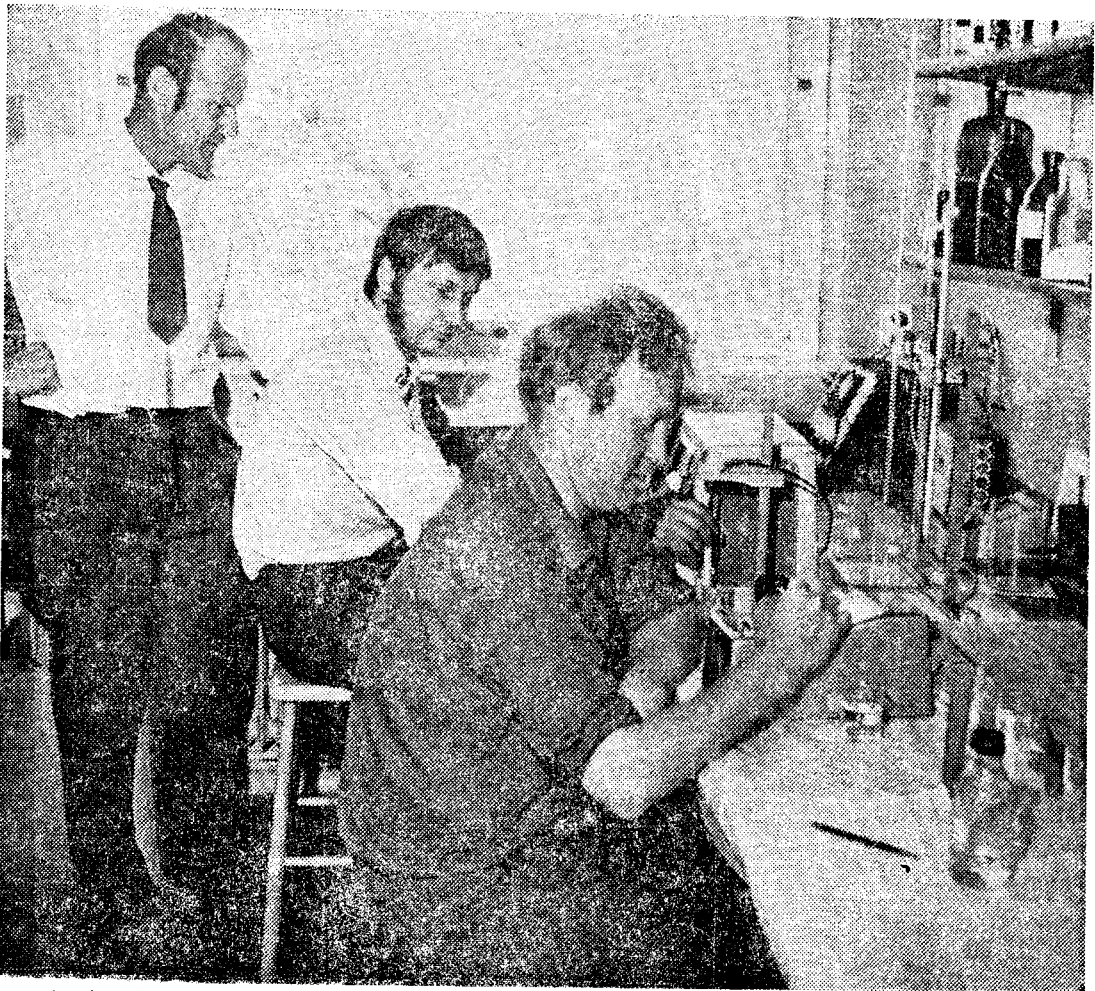

LUDVIKA TIDNING

Tisdag 11 maj 1871

Södra Hörkens fastighetsägare: Prov med fosforfällning gest av Gränges inför sammanträde

Inom styrelsen för Södra Hörkens fastighetsägareförening jobbas febrilt för sjön Södra Hörkens räddning. Man har ett eget laboratorium för analys av prover, och här ses Gustav Odellius se på när Conny Carlén och Börje Käberg mäter vattnets ledningsförmåga och utför kolerometisk mätning av fosforanalysen med hjälp av dyrbara instrument som anskaffats.

Gränges inledde på måndagen det prov som skall göras i inre delen av Grängesbergsviken av sjön Södra Hörken med en fällning av 160 ton aluminiumsulfat i sjön för att få en flockning med fosfor som därmed skulle oskadliggöras. Därmed skulle olägenheterna med alg tillväxten, som på senare är gjort sjön så slemmig och otäck att den sett ut att gå mot totalförstöring, elimineras. 60.000 kr kostar det här provet till vilket Gränges också sökt statsbidrag. Om provet lyckas vet man ändå inte hur det blir med sjöns framtid. Gränges har inte utlovat att stå för några ytterligare kostnader för en fortsatt sanering.

Inom styrelsen för Södra Hörkens fastighetsägareförening, där man kämpar starkt för sjöns räddning, är man mycket skeptisk till den här satsningen från Gränges sida, inte minst när man har stöd från limnologisk expertis. Man går t.o.m. så långt att man säger att det kanske t.o.m. bara är en gest av Gränges, att så här i sista stund inför koncessionsnämndens sammanträde i Grängesberg på torsdag sätta igång det här och skapa god PR för sig själv. Fastighetsägarna tycker den skrivelse som Gränges gjort till koncessionsnämnden efter remissvaren från Naturvårdsverket, länsstyrelser, fastighetsägareföreningen m. fl. inte pekar på att Gränges är ute i några vällovliga ärenden och vill arbeta för någon miljövård. Styrelsen understryker dock att man trots allt givetvis är glad åt att Gränges åtminstone gör något även om det här inte räknas ha något bestående värde. Att den inre Grängesbergsviken åtminstone i sommar får klarare vatten är man enig med Gränges om.

När vi skrev till Gränges chef dir. Erland Waldenström i höstas och påtalade de här problemen i sjön Södra Hörken och att Gränges borde satsa på sjöns räddning fick vi svar genom direktör Sven Ersman, omtalar styrelsen i Södra Hörkens fastighetsägareförening. I svaret heter det "Gränges allmänna inställning är att vi vid våra industrier skall bedriva verksamheten på ett sådant sätt, att vi ur miljövårdssynpunkt både på kort och på lång sikt fyller de krav som samhället ställer". Hur rimmar detta uttalande med den inlägga Gränges nu gjort till koncessionsnämnden med anledning av remissuttalandena beträffande Gränges ansökan om att få fortsätta utsläppen från Express-Dynamit utan åtgärder, säger fastighetsägarna.

Laboratorium

Inom fastighetsägareföreningens styrelse arbetas febrilt och man har bl. a. inrättat ett laboratorium där det tas analys på vattenprov både från sjön och från utsläppen o. s. v. Att man kan sina saker fick man i lördags bekräftelse på då från Statens Naturvårdsverk undersökningslaboratorium kom en skrivelse, där man säger att de av föreningen använda analysmetoderna för bestämning av löst syre, fosfat och alkalinitet har granskats och är i överensstämmelse med gängse metoder och alltså utan anmärkning.

Beträffande Gränges aluminiumfosfatfällning är man inte så där riktigt överens. "Som vi ser det på ganska goda grunder hänger det här "jippet" samman med koncessionsnämndens sammanträde här i Grängesberg på torsdag och är till för att ge en positiv PR för Gränges. Vi är glada för satsningen men inte när man samtidigt ser av Gränges skrivning till koncessionsnämnden, att man inte har en helhjärtad positiv inställning till en insats för miljövårdsproblemen. De uttalanden som görs i skrivelsen står i skarp kontrast till vad man nu gör med den här fällningen. Det enda Gränges går med på beträffande remisskraven är att man är villig neutralisera vattnet från Express-Dynamit samtidigt som man säger, att man inte vet vad det skall vara bra till, trots att så mycket expertis hävdar detta. Alla övriga åtgärder vill man skjuta på framtiden liksom vid de tidigare vattenmålen.

Restaureringsfrågan för Södra Hörken vill man inte alls befatta sig med, säger fastighetsägarestyrelsen, som också tar upp ett annat problem och det gäller den juridiska frågan. Med den nya lagen har en enskild knappast några chanser att processa mot ett storbolag, då rättskydds försäkring inte gäller och den nya lagen tagit bort skyldigheterna för den sökande att stå även för motpartens rättegångskostnader. Vi har dock fått stöd från Sveriges villaägareförbund som skall ställa advokat till vårt förfogande, säger man.

Möte på torsdag

Från fastighetsägareföreningen påpekar man vikten av att samhällsborna som är så intresserade av sjön Södra Hörkens öde verkligen sluter upp i Cassels på torsdag vid koncessionssammanträdet och lyssnar på när de här frågorna behandlas och hur de läggs fram från de olika parterna. Gustaf Ohdelius kan visa hur det gick till när vattenmålet var uppe 1947 då Gränges fick rätt att släppa avlopp från defosforeringsverket till Skrässbacken och sjön Glaningen. En enda representant fanns med och det var Gränges disponent C G Granström. Man måste nu visa att det är intresse för den här saken med en stor uppslutning, säger han. Och han stryker under på att det är Gränges som måste anses ansvarigt för Södra Hörkens förstörelse i första hand.

Från 1952 till 1956 hade bolaget tillstånd att släppa ut 1.000 ton fosfor från defosforeringsverket och 11.000 ton salpetersyra. Är det att undra på att sjön har blivit förstörd, säger han. Bolaget har visserligen gjort det med rätt av vattendom men då bøy det också nu vara med och svara för att sjön återställs.

Bolagets åtgärder på senare tid lovordas dock, inte minst med Hö-

tjärnsmagasinet och åtgärderna med utsläppen från det nya verket. I Lomtjärn som får vattnet från Hö-tjärnsmagasinet har nu prov tagits och fosforhalten är obefintlig. Varför då inte litet mer vilja också att hjälpa till med att restaurera Södra Hörken frågar sig nu fastighetsägarna, som anser det ett absolut krav att Gränges inte skall få koncessionsnämndens medgivande att fortsätta utsläppen från Express-Dynamit utan att vidta de påtalade skyddsåtgärderna och att Gränges också bör åläggas att svara för Södra Hörkens restaurering.